

Letna ob 4 sjetraj.
Stane celoletna . . . 340 K
mesecna 30
za mesec. osamlje . . . 300
za inozemstvo . . . 600
Oglas na vsak mm višine
stolpca (35 mm) . . . 2 K
malj oglas do 30 mm
stolpca (35 mm) . . . 1.

JU TRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Križniška cesta št. 14/8
Telefon št. 75
Upravništvo:
Sodna ulica št. 8
Telefon št. 28.
Račun iz. polit. del. urada
Nov. 11. 042.

Ljubljana, 30. septembra.

Si neopravičena tožba v naši državi, da se režimi prenašajo. Neki resorti so že desetletj pod drugim kofom. Denimo, da so vsi mislili posteno z državo. Vendar so smer menjavali in predno se je minister navel v svoje delo, že je nastopil drugi. To je pozitivna izguba in ljudstvo težko prenaša nestalnost.

Demokratska stranka za časa Narodnega predstavništva ni mogla zapreči teh sprememb. Protič je tiral državo od krize in krizo in vsa radikalna stranka mu je sledila. Zvezala se je z izdajalskim Kovačevićem in z rimskim klerikalizmom, samo da se vrpne na vlado. V ustavotvorni skupščini je nastala nova situacija. Radikalci so prišli v železno retoriko, kjer jih je javno imenje pritisnilo, da so morali sprejeti demokratsko koncesijo državne ureditve in omogočiti ustavo. Z vsa močjo so srbski seljak in meščan in ves boljši del Hrvatstva in Slovenstva izrekli, da so sili teh kriz in nadziranja ustave: Stranka, ki bi poskusila sabotirati ustavo, bi izgnila v srbskem delu naroda kakor sneg na solncu. Tako je prišlo, da je stari intrigant v radikalni stranki moral v osadije. Po sprejetju ustave je radikalna stranka poskusila po starih metodah. Poslala je v boj Protiča po stranskem tiru.

Tu pa je takoj nastopila Demokratska stranka in zahtevala, da se nalije tujci in javnosti čistega vina. Zavežala se je, da je vsa poštena javnost zoper vsako revizijo ustave in da snatra take poskuse za nepatrijotične. Zopet so bili radikalci v retoriki javnega mišljenja. Ob zid pritlanjen so morali pokazati barvo in desavuirati svojega drugega vodjo, kakor nazivajo sami g. Protiča. In tako nas je energični nastop demokratov rešil nove krize. Ki bi mesece in mesece demoralizirala javnost prav tako kakor je bilo leta 1920, ko je umiralo Narodno predstavništvo.

Država ne more uspevati brez stalnosti: velik program se ne da izvesti v par mesecih, marveč le v vseh letih razdobjih, ki trajajo leta. To velja posebno za državo, ki se šele urejujejo in za narode, ki šele nastajajo. Z našo državo ne bo šlo prav, ako ne pride pri prihodnji volitvi do krepke konsolidacije, do tvorbe močnih strank, ki so v stanu prevzeti odgovornost za celo razdobje, v katerem morejo res pokazati, kaj hočejo in znajo.

Kdo more to biti? Mali drobci so v naprej izključeni. Oni so le privesek. Med nje štejemo tudi klerikalce, ki jim bodo vzeli radičevci v Dalmaciji, kar morda s trudem izbijajo v Sloveniji. Isto velja za Muslimane, ki bodo prej ali slej prestali kot verska stranka in se razkosali po kulturnih načelih. Hrvatske »državnopravne« stranke so v okviru te ustave nemožne na vladi, ali pa morajo zakopati program in se morajo odločiti za — demokrate ali radikalce.

V poštev pridejo le demokrate in radikalci. Pa tudi tu izgleda, da se konture izida že vidijo. Demokrate, stranka Jugoslovanstva, stranka starih borcev, ki so izza volitve kralja Petra doždečno na delu za Jugoslavijo, stranka Ljube Davidovića in Svetozara Pribečevića, ki se proti njihovi narodni in osebni časti ni še nihče upal ni držati, stranka s socialnim in demokratskim programom, stranka, ki že skozi 3 leta nesebično na svojih ledjih nosi vse, kar je nehvaležno in širšim krogom nesimpatično, pa je vendar dobila pri volitvi največ glasov. Ta stranka more samo pridobiti, čim bolj prestopa povojna psihoza in nezadovoljnost. Radikalci, stranka zastarelih nazorov, antisocialnega programa, stranka Velešrbstva, stranka kompromitirana med vojno in boju za in proti Jugoslaviji, stranka, ki je izjavila soglasno, da zruši ustavo, če bi demokrate še naprej zahtevali za državo ime Jugoslavija, stranka, ki se je družila s klerikalci ne le taktično, ampak je slavila v Mariboru polet črnega Orla v višave, stranka, ki je o njej vsak na jasnem, da jo edinole Pašić more še držati skup, in bo razpadla v kosce, čim on ne bo več njen vodja.

Demokratska stranka se pripravlja na svoj glavni zbor v Beogradu. Iz vseh strani Jugoslavije pridejo možje iste demokratske smeri, da se utrdijo v boju za državo in kulturne ideale, v boju za enakopravnost vseh treh plemen in ver, v boju za socialno pra-

Brezposelnost in velika stavka v Trstu - Požar pri 'Piccolu'

Trst, 30. septembra. (Izv.) Stabilimento San Marco in San Rocco sta ustavila delo, ker nimata niti naročil niti dovolj vladne podpore. Nad deset tisoč delavcev je brez posla in v bedi. Vsled tega je takoj po zatvoritvi obeh ladjedelnic izbruhnila včeraj ob 11. uri zvečer v vsem Primorju dobro pripravljena generalna stavka, ki je malone popolna. Vsa produkcija počiva, časopise ne izhaja, obrati so ustavljeni, tramvaj ne vozi, trgovine so zaprte in le z največjo težavo se vzdržuje preskrba mest z vodo in lučjo. Tudi vse velike delavnice v Tržiču ob Soči in podjetja v Gorici počivajo. Ni še gotovo, ali se pridružio stanki tudi železničarji, ki se odločijo noči na sestanku zaupnikov.

Tudi italijanski del primorskega prebivalstva sedaj jasno in neprizrito priznava, da je Italija prinesla Primorju le popolni gospodarski propad brez nade na obzoru.

Danes zjutraj je izbruhnil požar v poslopiju »proslulega« 'Piccola' v prostorih trgovske »Cooperative Giuliani«. Zgorelo je vse, gostilci so pogasili toliko, da ogenj ni prodri skozi strop v tiskarno in uredništvo »Piccola«. Uradno se zatrjuje, da je bil kratak stik vzrok požara, ves Trst pa govori, da so zažgali stavkujoči komunisti zaradi dosejanja stališča »Piccola« napram zaprtju ladjedelnic. Okrog »Piccola« straži močan kordon, po vsem Trstu hodijo močne patrulje s strojnimi.

Nov položaj glede Madžarske

ULTIMATNI ROK NEODLOŽLJIV. — BENEŠ ODLOŽIL POSREDOVANJE, NAMESTO NJEGA POSREDUJE — ITALIJA! MADŽARSKO NORČEVANJE.

Praga, 30. septembra. (Izv.) Reuter javlja skler-veleposlaniške konference, da se mora Burgenland brezpogojno izprazniti do ultimativnega roka 4. oktobra. Obenem je obvestila Madžarsko, da prepoveduje že sklenjeno mobilizacijo nadaljnjih 20.000 mož.

Temu nasproti je zelo sposobni madžarski diplomati urad objavil vest, da je Friedrich v Budimpešti in da o kakšni proklamaciji samostojnosti Zapadne Madžarske nitiče nič ne ve! Friedrich je res včasih tudi v Budimpešti. Včeraj je govoril v Narodni ligi, da so Madžari s proklamacijo samostojnega Burgenlanda končali vsako barantanje in da z orožjem odpravijo vsakogar ki se približa.

Češki ministrski predsednik in zunanji minister Beneš je odklonil nadaljnje posredovanje med Avstrijo in Madžarsko, ker je temeljilo na pogovoru, da se ne nadaljujejo sovražnosti. Proklamacija samostojnega Burgenlanda je pa položaj popolnoma spre-

menila in Beneš za sedaj odlaga posredovanje. Pač pa se še enkrat sestane v prihodnjih dneh z avstrijskim kanclerjem Schobrom v Budjevečah. Madžarska vlada se je med tem obrnila v posredovanje na — Italijo. Della Torretta je posredovanje sprejel in izjavil zaradi lepšega, da posredovanje ne odlaga izvršitve ententnega ultimata.

Med tem na javljajo sigurne vesti, da se madžarske čete grozeče zbirajo tudi na česki mej. V mali ententi se razvoj dogodkov zasleduje z največjo pazljivostjo, tembolj, ker se pojavlja vedno huja madžarska agitacija tudi ob jugoslovanški mej, v Prekmurju, Medlmuurju in Vojvodini, in ker postaja v Baranji preganjanje Srhov že neznosno.

Budimpešta, 30. septembra. Komisija za razmejitve med Madžarsko in Jugoslavijo je prekinila svoje posle, dokler posebna medzavezniška komisija ne prouči pritožbe Jugoslavije zaradi pristranosti te komisije.

Zakonodajni odbor

Beograd, 30. septembra. (Izv.) Danes je imel zakonodajni odbor sejo, kateri je predsedoval Svetislav Popović. Ljuba Jovanović je predlagal, naj se vsi odloki pred glasovanjem in pred publiciranjem še enkrat pregledajo, ali odgovarjajo sklepom odbora ali ne. Predlog je bil sprejet. Nato so bile rešene še nekatere druge uredbe. Prihodnja seja bo jutri dopolna.

Beograd, 30. septembra. (Izv.) Danes je zboroval pododbor zakonodajnega odbora za pretes zakona o centralni upravi, državnem svetu in upravnih sodiščih. Za predsednika je bil izvoljen Ljuba Jovanović, za podpredsednika Jovan Jovanović, za tajnika in poročevalca Kurbežević.

NOVI ZAKON O ZAŠČITI DELAVCEV IN OSEMURNIKU.

Beograd, 30. septembra. (Izv.) Danes popoldne je imel sejo tretji odsek zakonodajnega odbora, ki je raz-

pravilal o uredbah ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Razpravljali se je zakon o zaščiti delavcev. Odsek je sprejel vseh prvih 43 točk tega zakona. Daljša diskusija se je razvila okoli člena 6. in 8. o definitivni določi osemurnega delavnika, od katerega naj se izvamejo le obrtna podjetja z manj kot 5 delavci. Taka podjetja naj bi imela za prihodnjih pet let do deset ur delovnega časa. Dr. Žerjav je predlagal, da se z ozirom na potrebo dela v sedanjem času podjetjem, ki niso industrialnega značaja in ako se pismeno utrdi sporazum med delodajalcem in delavcem, dovoli podaljšanje delavnega časa brez posebnega predhodnega dovoljenja državne oblasti. Proti temu predlogu so glasovali klerikalci in socialni demokratje, vsled česar je bil ta predlog odbit. Določeno je bilo, da se delavkam zviša porodni dopust od 6 tednov na 2 meseca.

Demokrati za štedljivo državno gospodarstvo

Beograd, 30. septembra. Danes dopolna je bila glavna seja odbora demokratskega kluba, na kateri se je razpravljalo o proračunu. Poudarjalo se je, da je treba štediti v vseh resortih. Demokratski ministri so sklenili, delovati pri vseh ministrstvih na to, da uvedejo vsa ministrstva sistem varčevanja. Svetozar Gjergjević in Pera Marković sta predlagala, naj se takoj odredi kredit za poljedelce iz tistih kradaj, kjer je bila letos slaba žetev, da bodo zamogli kupiti semena. Nadalje se je govorilo na tej seji tudi o ponudbi »Omnium Serbe«. O tem vprašanju vstraja glavni odbor pri svojem prejšnjem sklepu, namreč, da mora o tem odločiti skupščina, ne pa ministrski svet. Nadalje se je sklenilo zahtevati, naj se ministrski svet čim prej začne baviti z uradniškim vprašanjem.

Zborovanje Glavnega Zadržnega Saveza in zadržni kongres

(Glej poročilo na tretji strani.)

Izgovori ljublj. škofa

Beograd, 30. septembra. (Izv.) Ljubljanski škof Anton Bonaventura je danes posetil ministrskega predsednika Pašića, da objasnj povod zadnjih incidentov v raznih škofijah in v Ljubljani, kjer je zavrnil parastos za kralja Petra. Zatrjeval je Pašiću, da je 40dnevni parastos nekaj neobičajnega in da je mislil, da je to in-

terna zadeva pravoslavne cerkve. Jeglič je pri Pašiću tudi interveniral zaradi izboljšanja plač nižje duhovščine.

S svojimi izgovori pa g. škof ne more prikriti, da pomeni postopanje duhovščine v tej zadevi naroden in državen škandal.

KRALJEV POVRATEK.

Beograd, 30. septembra. (Izv.) V dobro informiranih krogih se zatrjuje, da se bo kralj Aleksander najbrže že v prvi polovici oktobra vrnil v Beograd.

POPRAVILA PROGE BEOGRAD-LJUBLJANA.

Beograd, 30. septembra. (Izv.) Minister sacbračaja bo takoj, kakor hitro bo podpisano državno posojilo, zahteval kredit za popolitve novih pragov na progi Beograd-Zagreb-Ljubljana.

NARODNI ŽELEZNIČARJI PRI MINISTRU SAOBRAČAJA.

Beograd, 30. septembra. (Izv.) Pomočnik ministra saobračaja Jelić je sprejel delegacijo narodnih železničarjev, ki mu je izročila resolucijo kongresa, s prošnjo da se zahteva sprejmejo, sicer prično železničarji v dosego svojih zahtev legalen boj.

TVORNICA OROŽJA DRŽAVA IN »OMNIUM SERBE«.

Beograd, 30. septembra. Na sinočnji seji ministrskega sveta se je pretresala pogodba naše države, ki naj se sklene z družbo »Omnium Serbe« in sindikatno francoskih bank. Odbor ministrov, ki je to ponudbo na prejšnjih sejah sprejel in zahteval samo gotove izpremembe, je na tej podlagi sestavil načrt pogodbe in poročal ostalim članom vlade o temelju, na katerem se vrše pogajanja za sklep te pogodbe. Člani kabineta in ministrski predsednik Pašić so o tej ponudbi podrobno razpravljali. Oddala so se razna mnenja, vsi člani vlade pa se v glavnem strinjajo v temeljnem načelu, da naj se naša vojska z ozirom na negotovo situacijo na bližnjem vzhodu, kakor tudi v drugi Evropi oboroži čim prej. Ker se oborožitev ne more izvesti v enem letu, stoji član vlade na stališču, da se mora zgraditi tovarna orožja v državi. Ministrski svet se je tudi strinjal v vprašanju radi soudeležbe države glede kapitala, ker kolikor več kapitala vložil v podjetje, toliko večji vpliv bo imela pri njem. Nadalje so proučili jamstva, ki jih ponuja družba »Omnium Serbe« skupno s pariskimi bankami. Zahtevalo se je, da se morajo državni interesi za varovati. Dokler bo trajala družba, se bo pospeševal pravilen potek oboroževanja, kakor tudi izdelovanje metalurških predmetov za privatno uporabo v državi in zunaj nje. Posebna pozornost se je posvetila odredbam, ki govorijo o državni kontroli. S socialnega stališča so se pretresali potrebni ukrepi za zavarovanje domače delavne sile, ki bi bila zaposlena v tovarni. Razprava se ni dovedla do nobenega definitivnega sklepa. Odboru ministrov se je naročilo, da skupno z generalnim štabom še enkrat prouči projekt.

POLOM DUNAJSKEGA VALUTNEGA VERIZNIKA.

Dunaj, 30. septembra. (Izv.) Šef holandske bančne hiše Daniel Toyn, ki je bil v zvezi z vsami večjimi dunajskimi in madžarskimi bankami, je nenadno izgubil iz Dunaja, odnesel je s seboj denar in oskodoval svoje klijente za velikanske vsote denarja. Kolikor se je moglo ugotoviti znašajo terjatve oskodovalnih preko 2 milijardi avstrijskih kron. Najbolj so oskodovalne banke, med njimi Verkehrsbank za 8 milijonov kron, potem pa razni privatni bankirji in trgovci z valutami. Govori se, da je ona največjih dunajskih trgovin z valutami že vsled tega ustavila izplačila.

PRAVOSODJE SLOVENIJE.

Beograd, 30. septembra. (Izv.) Danes popoldne je imel IV. odsek zakonodajnega odbora sejo. Dr. Korun je referiral o uredbah za pravosodje v Ljubljani. Sprejete so vse uredbe razven ene in to glede pravne recidivitete z Avstrijo. Odlučitev o tem je odgodena do prihodnje seje ki se določi naknadno.

MEDNARODNI KONGRES VOJNIH POSKODOVANECV.

Dunaj, 30. septembra. (Izv.) Danes se je otvoril tu mednarodni kongres vojnihi poskodovalncev. Udeležujejo se ga delegati Jugoslavije, Češkoslovaške, Belgije, Nemčije, Italije, Švice, Madžarske, Avstrije, Anglije, Francije, Ameriških Zedinjenih držav in Portugalske.

NAŠE MEJE Z ALBANJO.

Pariz, 30. septembra. (Izv.) »Journal des Debats« javlja, da se je ob enem s soglasjem med Italijo in Anglijo zaradi albanških mej sklenil tudi italijansko-anglijski dogovor zaradi obehnih eksplozijskih koncesij Anglijem v Albaniji!

NAŠA RAZMEJITEV Z RUMUNJO.

Beograd, 30. septembra. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je predsednik Pašić referiral o regulaciji naše meje napram Rumuniji. Upati je, da se gloda tega vprašanja doseže v kratkem sporazumu z Rumunijo. Razpravljalo se je potem o državnem budžetu za leto 1922. Sprejet je bil budžet ministrstva vere. Sedaj pride v razpravo budžet ministrstva trgovine.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 196.50 — 200, Bukarešta 198 — 204, Milan izplačilo 940 — 945, šek 930 — 940, London 835, Newyork šek 227.50 — 229, Pariz 1690, Praga 243 — 245, Dunaj 9.50 — 9.90, Budimpešta 33.25 — 33.50, valute: dolarji 222 — 227, avstrijske krome 9 — 15, češke krome 250, funti 850, napoleoni 755 — 790, marke 190 — 200, leji 175, 177 — 25 — 930, madžarske krome 65. Banka za Primorje 750 — 775. Trg. obrtna banka 235 — 240. Hrv. eskoptna banka 662 — 664. Brodska banka 400 — 420. Jadranska banka 1350 — 1375. Jugoslovenska banka 490 — 500. Ljub. kreditna banka 840 — 860. Narodna banka 530 — 535. Pravediona 5000 — 5050. Reška pučka banka 410 — 420. Srpska banka 635 — 700. Eksploatacija drva 650. Goranin 600 — 650. Gutman 1500. Nar. šumska industrija 580 — 590. Našička industrija drva 530. Slavonija 600 — 605. Trgov. menog družba 670. Zürich, devize: Berlin 495, Newyork 578, London 2152, Pariz 4125, Milan 2300, Praga 6.05, Budimpešta 0.80, Zagreb 2.50, Bukarešta 5.15, Varšava 0.17, Dunaj 0.37, avstrijske žigosane krome 0.26. Dunaj, devize: Zagreb 1008 — 1102, Beograd 43.95 — 44.15, Berlin 2174 — 2188, Budimpešta 360.50 — 363.50, Bukarešta 2220 — 2230, London 9460 — 9480, Milau 101.40 — 101.60, Newyork 2543 — 2547, Pariz 18180 — 18220, Praga 2647 — 2653, Sofija 1695 — 1705, Varšava 3080 — 3280 Zürich 4397.50 — 4402.50, valute: dolarji 2518 — 2522, levi 1645 — 1655, marke 2172 — 2178, funti 9450 — 9450, francoski franki 18.130 — 18.170, lire 10.105 — 10.125, dinarji 4884 — 4404, poljske marke 3185 — 3385, leji 2215 — 2225, švicarski franki 4392.50 — 4392.75, češke krome 2642 — 2648, madžarske krome 858.50 — 861.50.

me se je udeležilo vojaštvo, šestinski in moštvo, kakor tudi Sokoli. Rezultati bodo objavljeni šele v nedeljo, vendar pa se lahko že sedaj trdi, da so vaje pokazale, da so tako naši vojaki kakor tudi Sokoli dobri strelci.

*** Akcija za rešitev stanovanjske bede v Mariboru.** Stavbena družba «Hitroizid» v Mariboru je včeraj popoldne pred obilnim zborom delegatov sklopla posvetovalno, katerega se je udeležil župan g. Grčar, upravnik Narodne banke, g. Skuček, zastopniki časopisja in drugi. Poslovalca «Hitroizida» g. Križnič, je razložil pomen družbe in apikalni zlasti na zastopniške občine in bank, naj podpirajo akcijo za gradbo delavskih in uradniških hiš. Medni arhitekt Schell je razložil svoje načrte in pojasnil, da prične družba v kratkem z gradbo projektiranih hiš. Do jeseni prihodnjega leta bo zgrajenih okoli 50 stanovanjskih hiš, ki bodo stale po 200.000 do 1.200.000 K. S tem bo stanovanjska beda v Mariboru znatno zmanjšana. Po daljši debati je bila sprejeta resolucija, ki pozivlja vlado, naj čimprej izvrši svojo obljubo in akcijo za gradnjo delavskih in uradniških hiš kar najhdatneje podpre.

*** Izprememba posesti.** Spedijska tvrdka «Orient» v Mariboru je kupila hišo na Meljski cesti št. 12.

*** Proti navzajem cen je ostro nastopilo občinsko sodišče v Mariboru.** Na prvi javni obravnavi pretečeno sredo so bili obsojeni: mesar Rupert Lederhas, ki je prodal kazniškemu pazniku Bajdi 30 dkg govedine za 12 kron na en mesec zapora in 25.000 dinarjev globe; predsednik mesarske zadrage Franc Hohnjec, ki je prodal gospe Laterer 45 dkg mesa za 25,40 kron, na en mesec zapora in 25.000 dinarjev globe. Trgovca Vinko Hmeljak, ki je kupil olje po 68 kron, prodal pa ga je po 90 kron, bo sedel tri mesece v zapora, globe pa bo plačal 10.000 dinarjev. Razodbe občinskega sodišča se v krogu konzumentov splošno odobravajo, ker je upati, da bo strogo izvajanje navedbe za pobiranje draginje na navzajem cen «blagodejno» vplivalo.

*** Izlet na Kum.** Hrvatsko planinarsko društvo v Zagrebu priredi za svoje člane skupni izlet na Kum, pri Zidanem mostu, ki spada med najlepše stajarske planine. Odhod iz Zagreba v nedeljo, dne 2. oktobra ob 5.30 zjutraj. Od postaje hodeče na vrh Kuma je štiri ure hoda, s Kuma v Trbovlje dve in pol ure. Iz Trbovlj se vrnejo Hrvati z osebnim vlakom v Zagreb.

*** Protikomunističen proces v Zagrebu.** Predvčeršnjim se je pred sodnim stolom v Zagrebu pričela obnovljena obravnava proti komunističnim dijakom Janju pl. Mišiču, Zlatku Schneiderju in Marijani Stiličevići, ki so meseca aprila letos pripravili atentat proti ministru notranjih del, pokojnemu Miloradu Draškoviću. Pri prvi obravnavi meseca maja je bil Schneider zaradi predstavljanja pod krivim imenom obsojen na mesec dni zapora, njegova tovarniša pa sta bila oproščena. Državno pravništvu je vložilo tožbo za nedolžnost pritožbo. Obnovljena obravnava bo trajala več dni.

*** Umri je predvčeršnjim v Sarajevu tureški tamkajšnjega «Jugoslavanskega lista» g. Antonije Stražičić v starosti 56 let.** Celih 85 let je sodeloval pri raznih hrvatskih in srbskih listih.

*** Nemška grozodejstva v Hercegovini.** V hercegovinskem okraju Gacko se je te dni sestavil poseben odbor dobrovoljcev, katerega naloga je, da izvrši prenos kosti obešenih dobrovoljcev tega okraja ter jim postavi dostojen spomenik. Na treh namornih ploščah bodo zabilježena imena nad 200 obešenih dobrovoljcev.

*** Asta Nielsen v Splitu.** V Split je pripel glavni režiser državnega gledališča v Berlinu, dr. Brück, da preskri vse potrebno za prihod ugledne nemške trupe kino-glumcev. V družbi, ki prispe v Split tekom prve polovice oktobra, nabaja se zloviča kino-glumica Asta Nielsen.

*** Mala kronika.** Ciril Polojnar, vrtnarski vajenec pri Korziku je copil drva. Pri tem se je veskel v levo roko. — Frano Letonja, sin sprevednika, stanujejo Kavčakova cesta, je doma na dvorišču telovadil, pri tem pa je padel in si zvil nogo v gležnju. — Paholje Janez, gojenec na Rakovniku, je šival na šivalni stroji. Vseled nepaznosti mu je šla živanka v kazalec desne roke in se zalomila tako, da mu je obtičala v prstu. — Frane Tratnik, delavec v tovarni na Javorniku, je šel domov z dela. Med potoma je zadel ob kamen in padel ter si zvil desno nogo. — Ivan Loboda, ključavničarski vajenec v tovarni «Bistra» v Domžalah, je delal na stružniku. Pri tem mu je odletel kosček železa v desno oko in ga ranil. — Ema Verk, dekla v Sečevem, je nesla na glavni skaf vode. Pri hoji pa se je spodtaknila in padla. Pri padcu si je zlomila levo roko. — Alojzij Platiša, ključavničarski vajenec na Viču, je stal na lestvi in pritrjavil nek vijak. Padel je z lestve in si zlomil levo roko.

*** Tatvina v Vevčah.** V stanovanje Avgustina Müllerja v Vevčah so vlomili te dni doslej neznanj storilec ter odnesli perila in drugega blaga za šest tisoč kron.

*** Tatvine na železnici.** Na carinskem skladišču v Mariboru so vdrlj tatovi v plombiran vagon ter odnesli precej perila. Tudi na tezenskem premikališču so odprli dvanaest vagonov, a odnesli so le nekoliko fižola, ker so bili prepeodeni. En član tatarske družbe, Ferdinand Majcenovič s Pohorja je bil zasačen in aretovan.

*** Gostilničarska zadruga v Ljubljani** vabi vse gostilničarje k sebi, ki se vrši danes v soboto dne 1. oktobra v «Narodnem domu» ob pol 3. uri popoldne. Prosimu polnočevilne udeležbe, ker je na dnevnem redu vevležno aktualno vprašanje.

Glavna skupščina in kongres Glavne zadrugne saveza

Ljubljana, 30. septembra.

Danes ob 10. dopoldne je bila odprta v akademskem domu poleg Unionske glavna skupščina «Glavne zadrugne saveza SHS». Skupščina je odprla predsednik ljubljanske «Zadrugne zveze» dr. Anton Korošec, ki je pozdravil zbrane zadrugarje (okrog 100), zastopnike češkoslovaškega združenstva. Šefa poljedelskega ministrstva g. Miloša Stiblerja, vladnega svetnika g. Rohrmanna in g. M. Obuljina iz Milana. Na zborovanje došli češki gostje so bili gg.: in Ferdin. Klindra, predsednik Osrednje jednote gospodarskih društev v Pragi, ravnatelj te jednote dr. Ladislav Dvořák, prof. dr. Hrdličik, podpredsednik gospodarskih zadrug v Bratislavi, in dr. Fr. Bulla, predsednik gospodarskih zadrug za Slezijo in Moravsko. Češke goste so naši zadrugarji pozdravili z navdušenim ploskanjem.

Kongres so brzojavno pozdravile sledeče zadrugne: Savez srpskih zemljoradniških zadruga v Zagrebu, Savez srpskih zadruga v Sarajevu, Poljedelska škola zadruga v Sarajevu, Poljedelska zbornica v Pragi po predsedniku g. Marekveju, in Akademski kongres v Pragi po predsedniku prof. Anciferovu, bivšem predsedniku moskovske narodne banke.

Nato je prečital zapisnik tajnik dr. Ljudevit Prohaska. Poročilo je bilo sprejeto. Po blagajniškem poročilu blagajnika g. Nikoliča je skupščina na predlog revizorja prof. Glavinčiča; odobrila absolutni centralnem odboru.

Nato je prečla skupščina na točko o pomankljivosti naših železnic in neurejenosti prometa in predložila resolucijo proti povišanju železniških tarif. Ra-natelj Saveza hrvatskih seljaških zadruga g. Rudolf Galjer zahteva, da se vprašanje obdavčenja seljaških zadrug čim prej povlino reši in predlaga resolucijo proti previsokemu obdavčenju zadrug na Hrvatskem in v Slavoniji. Dr. Korošec predlaga, naj se ta resolucija priredi za vse prečanske kraje, oziroma celo kraljevino.

Potem govori dr. Rudolf Horvat, odbornik Saveza hrvatskih seljaških zadruga, o slabih prometnih razmerah v Primorju z ozirom na dostop v luke. Predlaga resolucijo za zgraditev proge Gospić - Knin in Bakar - Senj. Gospod Jurčič, ravnatelj osješkega gospodarskega društva, predlaga za prihodnji, t. j. četrti kongres, Split, kar se sprejme.

Predsednik zbora nato zaključil skupščino in se v zaključnem govoru spominja umrlih zadrugnih strokovnjakov gg. Petra Lorinija, znanega strokovnjaka v pomorskem ribarstvu, in dr. Stjepana Kukriča, člana upravnega odbora Glavne zadrugne saveza. V zahvalo za njuno delo na polju zadrugništva zaključijo zborovalci Slava in obenem vstanejo.

Glavna skupščina preide nato v kongres jugoslovanskih zadrugarjev. Kot prvi govori g. načelnik Miloš Stibler o pravnem in gospodarskem stanju današnjih pokrajin in pripravah za skupni edinstveni zadrugni zakon. V govoru poudarja, da je več vzrokov, ki preprečujejo izkoriščanje bogastva naše zemlje. Eden vzrokov je nevednost in nezobrazženost naroda, ki zlasti primitivno obdeluje zemljo na jugu. Istotako ni na višini naš obrtnik. Nezobrazženost naroda povzroča izkoriščanje, ki ovira, da bi prišel naš narod do blagostanja. Zato da je treba organizirati kmete, obrtnike itd. v male ekonomske enote. Nato obravnava govornik različne zakone in naredbе, ki se nanašajo na zadrugništvo. Dotakne se vseh teh zakonov in naredb, ki veljajo v posameznih pokrajinah še iz časa Avstrije, Ogrske in Srbije. Zaključuje s poudarjenimi potrebe, da se čim prej izdelata novi edinstveni zadrugni zakon. Sedajni kongres naj označi samo najvažnejša načela. Govornik je proti osnivanju plemenskih organizacij.

Po predavanju se je razvila življana debata, katere so se udeleževali gg. Lesničar, Avramović, Predavec itd. S tem je bilo dopoldansko zborovanje zaključeno.

Popoldne ob 2. so si nekateri zborovalci ogledali v «Unionu» poskus s štedilnikom inž. Bogatičreva.

Od 3. popoldne se je zborovanje nadaljevalo. G. Miloš Stibler je prečital še svojo resolucijo, kakor je govoril g. Mihajlo Avramović, upravnik Glavne zadrugne saveza, o zemljoradniškem kreditu. Opisal je razne oblike poljedelskega kredita v raznih državah in zgodovino teh oblik, izjavil je, da je naša država v tem oziru zaostala. Govornik je proti neposrednim državnim kreditom, pač pa naj država podpira zadrugni kredit.

Gosp. Anton Kralj, tajnik ljubljanske Zadrugne zveze, je predaval o varčevanju in njegovih oblikah. Dejal je, da je največ razpisnost kriva današnjemu socialnemu zlu. Zadrugništvo ne sme gledati tega brezbrizno. Naj se povsod ustanavljajo male posojilnice, najboljše sredstvo za varčevanje. Stavi resolucijo.

Dalje je predaval g. Avramović o kulturi sela. Kot v prvem predavanju,

je tudi v tem šel g. Avramović precej v podrobnosti. Razpravljal je o zaostanosti prometnih razmer, higijene, šolstva itd. na deželi. Oba njegova predavanja sta bila zelo zanimiva. O podobni temi sta govorila Stjepan Jurčič in Janko Lesničar. Slednji je predlagal resolucijo. S tem je bil kongres zaključen. Jurčič se odpeljejo zborovalci preko Stražišča in Kroke na Bled. Pojutrišnjem posejijo Maribor.

RESOLUCIJA O ZADRUGNEM ZAKONU.

Kongres Glavne zadrugne saveza poziva vlado, da čimprej izdela zadrugni zakon na podlagi sledečih načel:

- 1.) bitni znaki zadrugne so:
a) nedoločeno število članov,
b) skupno poslovanje,
c) poslovni višek se sploh ne deli, ali, ako se deli, se sme deliti le razmerno vrednosti poslovanja zadrugnih o zadrugnim podjetjem, a nikdar na podlagi vloženega kapitala.
- 2.) Za snovanje zadrug ni potrebno nikako prehodno odobrenje.
- 3.) Zadrugne morajo biti registrirane v sodnih zadrugnih registrih, sodišča vodijo tudi spisek zadrugnikov.
- 4.) Z zakonom se zagaranira največja svoboda v poslovanju zadrug.
- 5.) Revizija je obligatna, najmanj dvoletna. Vsaka zadruga mora biti član ene revizijske zveze. Pravo revizije ima vsaka zveza, v kateri je vsaj sto zadrug. Kontrolo o vršenju revizijskih dolžnosti vodi sodišče. Zveze kmetijskih zadrug revizira Glavni zadrugni savez. Zveze, katere glavni Zaveznik savez ne sprejme, revizira posebna strokovna komisija kmetijskega ministrstva.
- 6.) Vseh davkov, pristojbin in poštarine so oproščene kmetijske zadrugne, rokodelske zadrugne in delavske konzumne zadrugne pod sledečimi pogoji:
a) da poslujejo samo s člani;
b) da gotov procent poslovnega društva vsako leto vložijo v rezervni fond;
c) da dajejo zadrugnim deležem obresti, ki ne presejajo povprečne obrestne mere narodne banke v dotičnem poslovnem letu, za katero se višek deli;
d) pravila morajo predvideti, da se za slučaj razpusta zadrugne preda vse preostalo imetje zadrugni zvezi, oziroma glavni kreditni zadrugi.
- 7.) Naziv zadruga se mora v zakonu zaščititi samo na ikelskih 2.)dece hca zaščititi in omejiti samo na udruženja, ki odgovarjajo zadrugnemu zakonu.

Glavni zadrugni savez je mišljenja, da bo zakon, izdelan na podlagi takih načel, odgovarjal potrebam naroda v naši državi. Zato prosi vlado, da ta zakon izdela in načrt dostavi Glavnemu zadrugnemu savezu na premostrvanje, predno ga izroči skupščini.

RESOLUCIJA GLEDE ŠTEDNJE

III. zadrugni kongres v Ljubljani priporoča zadrugnim zvezam in kreditnim zadrugam, naj kolikor mogoče intenzivno pospešujejo varčevanje.

- V ta namen naj se:
- 1.) Na vseh občnih zborih zadrug s primernimi predavanji navaja ljudstvo k štedljivosti;
 - 2.) posojilnicam naj zveze preskrbe kratke propagandne spise o pomenu varčevanja in naj se te tiskovine o primer-nem času v okolihu posojilnic dele med ljudstvo brezplačno;
 - 3.) staršem, varuhom, botrom in delodajalcem naj posojilnice priporočajo, da se za darila in nagrade mladini in poslom poslužujejo hranilnih knjižic;
 - 4.) Šolska uprava se naproša, da odredi, naj učiteljstvo vzgojevalno vpliva na mladino s primernim poukom o varčnosti;
 - 5.) naj se po možnosti v posojilničnem obratovanju upotrebljajo tudi druga, za posamezne kraje in razmere primerna sredstva, s katerimi bi se dalo pospeševati varčevanje.

RESOLUCIJA GLEDE POSPEŠEVANJA ZADRUGNEGA MLEKARSTVA.

- 1.) G. Z. S. kakor vse zveze naj skrbje sistematično za odgojo personala za zadrugne mlekarne. Naj se pošlje vsako leto v inozemstvo, na Češko, Nemško ali Dansko gotovo število kmetijskih mladeničev, da se odgoje za zadrugne mlekarje. Ako ena ali druga zveza zadrugne stroškov ne zmore, naj jo podpira država.
- 2.) Zivnorajski nadzorniki in instruktorji, pa tudi od države nastavljeni živnozdravniki naj dobe izrecen nalog, posvečati zadrugnim mlekarnam posebno pozornost ter jim iti z nasvetom in delom na roko.

RESOLUCIJA O POLJEDELSKEM KREDITU.

- 1.) Zemljoradnički kredit je v prvome redu problem maloga zemljoradnika, ali kako mali zemljoradnik nije poznat van svoga sela i kako ne može da da druge garancije do lične, zemljoradnički kredit samom prirodnom svojom mogućan je samo kao lokalni;
- 2.) kredit je posluga tudjim novcem u privredne smerove. Samo takav kredit i interes, koji se plaća za poslugu kreditom, imaju smisla. Za naloga zemljorad-

nička kredit samo tako i lma korist. Kako je kredit uz to stalna poljava u zemljoradnji, to pravilno organizovanje i praktkovanje zemljoradničkog kredita može biti samo kao autonomna institucija.

3.) Zemljoradnički kredit po tome može se pravilno organizovati i vršiti ledno na zadrugarskoj osnovi. Zadrugarstvo osim toga nosi u sela uzornu organizatorsku i vaspitnu osnovu za disciplinovanje i moralisanje na selu te služi kao najbolja podlaga za podizanje kulturnoga nivoa na selu. S toga zadrugarstvo sa svake strane zaslužuje pažnju svih državnih činilaca.

4.) Država treba da pomaže zemljoradnički kredit. Za ovo ima opravdanja i u prirodni zemljoradnje, koja ne daje rente, kao industrija ili trgovina, te u prinášanju privatnog kapitala prema zemljoradnji. Ali državna pomoć treba, da ne kvari zdravu osnovu zemljoradničkog kredita. Državna pomoć treba, kao isto to biva u drugim zemljama, da pomaže raspoloživim sredstvima zadrugne ustanove, to je, zadrugni kredit, a ne da sama daje neposredno individualni kredit, koji uz materijalne opasnosti po državnu kasu nosi u sebi još i podstak za razbijanje privredne snage na atome, što vodi nazadku i zastoju maloga zemljoradnika. Prama ovome poziva se vlada, da bitno promeni uredbu o zemljoradničkom kreditu od 21. marta 1921.

RESOLUCIJA GLEDE ELEKTRIFIKACIJE DEŽELE ZADRUGNIM POTOM.

Pospeševati je preskrbo dežele z električno silo zadrugnim potom. Država naj podpira to akcijo z vsemi raspoloživim sredstvi.

RESOLUCIJA GLEDE ZADRUGNE NAOBRAZBE.

Naprošajo se prizadeta ministrstva, da uvedejo obrtni pouk o zadrugništvu v vseh višjih in srednjih kmetijskih šolah, dalje v meščanskih, trgovskih in obrtnih šolah ter v učiteljskih. Na vseučiliščih in drugih visokih šolah se naj vodijo stolice o zadrugništvu. S pripravami za uvedbo tega pouka je treba nemudoma pričeti.

Pri postojeci preureditvi poljoprivredne službe se naj polaga osobita važnost na to, da kmetijski potovarni učitelji vseh strok seznanijo kmetovalce sistematično z zadrugništvom, njegovimi principi in kolikor možno, tudi s tehnično ureditvijo.

Država naj podpira osobito podučne tečaje in predavanja, ki jih v to svrhu prirejajo zadrugne organizacije, v prvi vrsti Glavni zadrugni savez in njegove članice, pa tudi posamezne zadrugne. Za sistematično ureditev tega zasebnega zadrugnega pouka naj se osnuje pri glav-nem zadrugnem savezu poseben osek.

Podpira naj se nadalje izdajanje knjig, brošur, časopisov in sploh propagandistične literature za zadrugništvo.

RESOLUCIJA O OPROSTITVI PLAČANJA DAVKOV, KOLKOVINE IN POSTARINE ZA ZEMLJORADNICKE ZADRUGE.

Zadrugarstvo, kao izrazito nacionalno demokratska ustanova, nije bilo rado gledano u bivšoj Austro-ugarskoj, pa su i za zemljoradničke zadrugne bile merodavne ustanove trgovačkog zakona. Samo za pogodovane madjarske vjeresijske udruge vredile su pogodnosti zakonskog čl. XXIII iz god. 1898. Trebalo je dakle vrlo mnogo samoprekora i žilavog nesebičnog zadrugarskog rada hrvatskih i srpskih zadruga, da se razvile i uzdrži naše nacionalno hrvatsko-srpsko zemljoradničko zadrugarstvo.

Nakon sloma Austro-ugarske bila je jedan od prvih akata Narodnog Vijeća SHS naredba predsedništva br. 666 iz god. 1918., kojom se i našim nacionalnim hrvatskim i srpskim zadrugama priznaju sve pogodnosti tog zadrugnog zakona (zakon čl. XXIII ex 1898.), koje pogodnosti su do tada uživale samo gospodarske vjeresijske udruge, osnovane na osnovu spomenutog zakonskog člana.

Šestog novembra 1920. izdala je generalna direkcija posrednih poreza pod br. 10.055 nejasno rešenje o ukidanju ovih pogodnosti za tudilnske vjeresijske udruge, pa ga finansijske vlasti tumače i primenjuju na štetu našega nacionalnoga hrvatskog i srpskog zemljoradničkog zadrugarstva te upravo abnormalno višek oporezuju zadrugne. Tako n. pr. kreditne zemljoradničke zadrugne Raiffeisenovog sustava mora sada na plačaju daleko veće poreze nego iznosi njihov poslovni višek, pa će morati da svoje poslovanje likvidiraju, jer moraju poreze namirivati od dugim radom teško prikupljenih rezervnih fondova. Ta porazna činjenica je rezultat ove naredbe generalne direkcije posrednih poreza. Naše finacijske vlasti nalme uzimaju kao osnovni kapital zadrugne samo one zadrugne udjele od nužde, koji ne predstavljaju nikakav poslovni kapital, a ne i neograničeno jamstvo, to je sav imetak zadrugara, koji je zapravo osnov za kredit i poslovanje zadruga na neograničeno jamstvo.

Uslud toga nastaja ovo nerazmerno cporozivanje, koje preti katastrofom i likvidacijom svih hrvatskih i srpskih zemljoradničkih zadruga na teritoriju Hrvatske, Slavonije i Vojvodine.

Kongres stoga energično traži, da ministar finansijski poništi rešenje generalne direkcije posrednih poreza br. 10.055 od 6. nov. 1920. i uputi finacijsalnim ravnateljstvima, da respektiraju naredbu Narodnog Vijeća br. 666/Prs. od god. 1918. sve do tada, dok se ovo pitanje oporezovanja zemljoradničkih zadruga ne uredi ustavnim putem prihvatom zadrugnog zakona za čitavu kraljeviju

Kongres zahteva to i s razloga, što zemljoradničke zadrugne u Srbiji uživaju takove pogodnosti na osnovu zakona o zemljoradničkim zanatskim zadrugama (čl. 95, 96 i 98) i za koje je već prvi kongres Glavnog zadrugnog saveza u Beogradu g. 1919. od nadležnih ministarstva tražilo, da se potegnu na cijeli teritorij kraljevine SHS i Glavni zadrugni savez po nekoliko puta urgirao, a do sada bez uspeha.

Kongres nadalje stavlja u dužnost Glavnom zadrugnom savezu, da poduzme sve potrebne korake kod nadležnih ministarstva, da se odmah odstrani ova anomalija sadašnjega načina oporezovanja zadruga, koje znači katastrofu zemljoradničkog zadrugarstva na teritoriju Hrvatske, Slavonije i Vojvodine i da izdjestvuje te pogodnosti za sve zemljoradničke zadrugne, koje ne dele dobit, u čitavoj kraljevini SHS.

RESOLUCIJA O PROMETU IN TARIFAH.

U glavnom Zadrugnom Savezu udruženi poljoprivrednici čitave naše države zadovoljstvom pozdravljaju nedavno oglašeni raspored, po kojem će se izradivati željeznice i ceste jer izvesno iščekuju, da će izvedbom tih željeznica poljoprivreda a i šumarstvo i rudarstvo dobiti nove, žive pobude za povoljni svoj razvitak. Naročito, to vredi za normalnotračnu željeznicu, koja bi imala da spoji Beograd sa našim morem. G. Z. S. medjutim opaža, da bi postojeci sistem uskotračnih željeznica Srbije, Bosne Hercegovine i Dalmacije i po ovom rasporedu imao svoja izlazišta samo u lukama Metković, Gruž i Zelenika, koje već dosada nikako nisu mogle, da svladavaju promet, a nemogu se povećati ni izradivati zbog prirodnih neđača. Pošto ovaj sistem uskotračnih željeznica ima da sabire vrlo važne proizvode prvotne produkcije u ogromnih količinama, koje na svojoj eksportnoj sposobnosti trpe, ako se pretovaraju n. pr. voće, ugljeni kamen i drveni itd. to bi ovim proizvodima bezuvjetno našu luku na dalmatinskoj obali, jedinu našu luku na dalmatinskoj obali, koja može da primi neograničene količine robe — u Split. U tu svrhu treba samo da se — uz u programu već predviđene kratke komade uskotračnih željeznica u Srbiji, te Ulice-Vardište izgradi još uskotračna željeznica Bugojno-Sinj ili koja druga trasa do Splita.

Iz kongresa svoga, koji je održavan 29. IX. u Ljubljani umoljava GZS ministarstvo saobraćaja, da ovoj prvenstvenoj potrebi pokloni svoju osobitu pažnju te uskotračnim željeznicama što skorje je otvori izlazište u Split.

Naše željezničke tarife povišene su generalno za sve vrste robe u jednakoj mjeri. Tim povišanjem relativno je najteže pogodjena najjeftinije gromačna roba, a to su gotovo svi proizvodi naše poljoprivrede (sijeno, slama, voće, mlijeko-povrtlje, žito itd.). Ovim postupkom teško sa pogodniji ne samo svi proizvođači već i svi trošači, jer se njime nerazmjerno poskupljuju najvažnije živežne namirnice za ljudski potrošak i krma za stoku. Današnje tarife onemogućuju n. pr. da oskudni krajevi na zapadu dobivaju hranu iz Banata ili sijeno iz Srbije, da se istočni krajevi koriste obiljem drva i ugljena iz zapadnih, da se naše voće izvozi u inozemstvo, da se naši gradovi obskrbe iz udaljenijih krajeva mlijekom i povrćem itd. itd. Ministarstvo saobraćaja već je u jednom slučaju (izvoz vina i svijezeg grozdja) hvalevrijednom brzinom i razumevanjem došlo u susret željama poljoprivrednika. Odračamo njegovu pozornost na štetnu neodrživost sadanjega tarifiranja i tražimo, da se pri izradivanju nove tarife na potrebe poljoprivrede i konsumna uzme najveći obzir. U tu svrhu GZS umoljava, da se pri konačnom redigovanju nove tarife sasluša i njegovo mnijenje glede svih stavaka, koje se tiču poljoprivrede i njezinog rada.

Tim povodom traži GZS da se pojeftini i tehnički usavrši još i pretovarivanje sa uskotračnih na normalnotračne željeznice.

RESOLUCIJA O ZGRADBI ŽELEZNIŠTVA PROG V PRIMORJU

Profesor dr. Rudolf Horvat predlaga sledeću resoluciju:

- 1.) Naj se čimpreje dovrši gradba željezniške proge Knin-Gospić, da se tako Hrvatska preko Like spoji z Dalmacijom s čemur se bo velik del izvoza iz Slovenije, Hrvatske, Slavonije in Vojvodine obrnil na dobre luke v Splitu in Šibeniku.
- 2.) Naj se v hrvatskem Primorju zgradi željezniške proge od postaje Bakar do Senja, tako da izvoz iz Slovenije, Hrvatske, Slavonije in Vojvodine krene v luke Bakar, Bakarac, Kraljevico, Crikvenico, Selce, Novi in Senj, da ne bo toliko odvisen od reške luke.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem.

Dan	Čas opazovanja	Služba	Stanje barometra v mm	Temperatura po C.	Vetrovi	Nebo	Povprečna v. m. m.
30. sept.	7.	787.7	4.8	sl. vzh.	megla		0.0
	14.	785.7	15.7	sl. vzh.	jasno		
	21.	788.8	9.5	sl. vzh.			

Srednja včerajšnja temperatura 9.7, nor malna 12.9. Vremenska napoved: lepo, blazno vetr. vreme. Solnce vzhaja ob 5.57, zahaja ob 17.43

Odgovorni urednik Vit. E. Jelenc.

Claude Farrère-a:

„MORSKI ROPAR“

(„Les fibustriers de Mèrs“).

Ne pozabite pravočasno obnoviti naročnine!

Novi naročniki dobe v oktobru na zahtevo ponatise dotlej izišlih nadaljevanj.

Trgovski lokal

stanovanjem, se da s 1. novembrom 1921 v najem v prijaznem kraju ob železnici, kjer je sodnja, davkarija, financa in v kratkem bo tudi glavarstvo. Vpraša se pri Al. Trink v Ljubljani, Linhartova ulica št. 8, ali pa v upravnistvu „Jutra“.

L. Mikuš
Ljubljana
Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic.
1327 Popravila točno in solidno! 62-13

Proda se radi selitve skoraj novo
moško kolo
Ljubljana, Ilirska ulica št. 21/III.,
vrata 10. 1599

Jancigaj & Gagel
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8.

Velika izbira otroških vozil-
kov, dvokoles in
šivalnih strojev poceni. F. Batjaj,
Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme
se v polno popravilo za emaljiranje z ognjem
in poniklanje drokolesa, otroški vozički, ši-
valni in razni stroji. Mehanična delav-
nica, Karlovska cesta 4. 1112 11-11

!!! Ugodna prilika !!!

Lep klavir

firme J. B. Streicher & Sohn, zelo dobro obra-
njen ter z močnim in čistim glasom, je po
ceni na prodaj. Zelo pripraven je za kak
veliki salon ali gostilno kakor tudi za pevsko
ali plesno budo in vsako glasbeno uporabo.
Ogleda in kupi se v Ljubljani, Kranj-
niška cesta št. 7, druga hišna vrata,
1. nadstropje, vrata 48, vsak dan od 1/11. do
1/2. ure popoldne, v nedeljo pa od 9. do
12. ure popoldne.

Krojaški pomočnik
se takoj sprejme za veliko delo.
P. Capuder, Ljubljana, Vidovdanska cesta 2.
1605 2-1

Iščem čevljarškega pomočnika
boljšo moč za takojšen nastop. Hrana in
stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Matej
Stražar, čevljarški mojster, Domžale 60.
1600 2-1

Sprejme se prodajalko

v trgovino s mešanim blagom, ostrima spe-
ciji in deželniimi pridelki, ki je vajena
vsaj nekoliko knjigovodstva ali ima veselje
se istega pridučiti. Mora biti že starejša
moč. Hrana in stanovanje ima v hiši. Služba
je samostojna in ne težka. Plača po dogo-
voru. Nastop takoj ali kesneje. Vpraša se
pri trdkri Hrast in drug, Ljubljana 7.
1603 2-1

1605 Sprejem izvežbanega 2-1

solicitatorja.

Nastop takoj. Plača po dogovoru.
Dr. Fran Kloar, odvetnik, Kozje.

Spalna soba za 1 dinar!
Kje? Kako?

Le če kupiš tablico za dobrodelno javno
tombolo Sokola II v Ljubljani, ki se vrši
v nedeljo 9. oktobra ob 18. uri na
Kongresnem trgu. Razen tega še veliko
lepih dobrot. 1608 3-1

Sprejme se v trajno delo izvežbani
mizarški pomočniki.

Hrana in stanovanje v hiši ali izven hiše.
Andrej Kregar, strojno mizarstvo,
St. Vid nad Ljubljano. 1562 6-5

1635 Prazne in rabljene 80-12

vreče (diakova)
v vsaki množini po najnižji ceni pri
FR. SIRC, Kranj.

Kupuje
suhe gobe, fižol,
brinjevo olje.
Telefon int. št. 9, Kranj.

•••••
Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
— inseriraj v „Jutra“ —
•••••

„Diamalt“

Poser pekli „Diamalt“-tovarnice Hanser
& Sobotka Beč-Sta. Ilau se dobiva sopot v
Predrojni kakovosti pri glavnem zastop-
ništvu za Jugoslavijo Edvardu Dušanec
v Zagrebu. — Skladišče: Strossmayer-
ova ulica 10. 1881 15-

Fižol, suhe gobe
in laneno seme
1495 10-40

kupuje in plača najvišje dnevne cene
Kmet & Komp.
Ljubljana, Gosposvetska cesta 8.
Telefon interurb. 319.

Stalna zaloga moka vseh vrst, koruze, ovas,
brinja in vseh drugih deželnih pridelkov.
Zahtevajte ponudbe!

Največja zaloga finih platnenih robcev.
Graumann - cefirji. 900 106
C. J. HAMANN
Mestni trg 8.

Odvetnik dr. Fran Kloar
otvori s 5. oktobrom 1921 odvetniško pisarno
v Kozjem. 1606 2-1

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA
v Ljubljani, Dunajska cesta 17. Podružnica: Celje, Breg 33.
je ustanovila oddelek za življenska zavarovanja.
Sprejema: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživlje in smrt v vseh
sestavah, zavarovanja na otroško dobo, rentna in ljudska zavarovanja pod naj-
ugodnejšimi pogoji. V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih
in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, strelji in po eksploziji
svetilnega plina po znano nizkih cenah. 1886 3-2

Gramofone, plošče, godbene avtomate,
igle, peresa, posamezne dele
edino pri trdkri 563 48
A. RASBERGER
Ljubljana, Sodna ulica 5.
Mehanična delavnica za vsa popravila in druge precizne mehanike

Naročajte dnevnik „Jutra“!

Dražbeni oklic.

Vašed sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 22. septembra 1921.
P I 803/16-142, se na predlog g. Roze Herzog, vdove Legat, kot matere
in varuhinje nđl. Leopoldine Legat, posestnice v Ljubljani na Gosposvetski
cesti h. št. 16 vrši

dne 4. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne
v pisarni podpisanega notarja, Sodna ulica h. št. 11,

prostovoljna javna dražba

zemljiških parcel — travnikov — vložka 290 kat. obč. Trnovsko predmestje

1.) 286/1	travnik v izmeri	6 a 55 m ²
2.) 286/2	„	8 „ 10 „
3.) 286/10	„	8 „ 64 „
4.) 286/11	„	7 „ 82 „
5.) 286/12	„	8 „ 70 „
6.) 286/13	„	10 „ 78 „
7.) 286/14	„	8 „ 2 „

Vzključna cena je K 10— za m² za vsako parcelo.
Vsaka parcela se bo posebej dražbala in prodajala.
Morebitnim zastavnim upnikom ostanejo vse njihove pravice brez ozi-
na visokost najvišje ponudbe slejkoprej pridržana.
Parcela leže ob Poti na pasji brod, ki pelje od Kopalniške ulice ko
poljska pot na Vič, torej ob periferiji mesta. Prikladen je ta svet tudi ko
stavben prostor.
Natančnejši podatki glede dražbenih pogojev se dobe v pisarni pod-
pisanega notarja v uradnih ur. h, kjer se lahko vpogleda tudi mapni načrt
informacije daje tudi g. Josip Pollak, trgovec v Ljubljani na Sv. Petra cest
hiš. št. 9.

V Ljubljani, dne 27. septembra 1921.
1585 2-1 **Dr. Karl Schmidinger** l. r.

Industrijcem tehničnih predmetov!
Tehnična pisarna diplom. inž. Milosavljevića in
Popovića, prejšnjih načelnikov Ministrstva, išče
zastopništvo slovenskih domačih proizvodov tehnične
stroke in sprejema iste tudi v komisijsko prodajo
en gros. — Kataloge, vzorce in pogoje je poslati:
Kotorska ulica 57. Beograd. 1601 5-1

Najnižje cene! Najnižje cene!

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

ETERIA GUMIJEVI PODPETNIKI
VULKAN BRAND

Izdeluje
prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Edina tvornica te stroje v Jugoslaviji. Svetovno priznana kvaliteta.

POZOR! Reklamna ponudba!
Samo 20 dni veljavna!
Ker hočem opustiti svojo časovno ur, pokljani v roku 20 dni
vsakomur, ki pošlje ta iz časnika izrezani oglas, krasno
remontirko (za gospode), izborna opremljeno, 30 ur idočo,
s triletno pisemno garancijo, za reklamno ceno 40 namesto
85 dinarjev franco proti prejšanji vposlatvi dotičnega zneska
v priporočenem pismu. Ura se dopolnje takoj priporočeno.
Po povzetju se pošlje le proti ari 10 dinarjev. 1577 5-5
Skladišče ur RUDOLF MITH, Zagreb, Samostanska ulica št. 4.

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Mari-
bor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb,
Wien, Opatija, Zadar, 1908 26
New-York, Frank Sakser, State Bank.
Poslovne zveze z vsemi večjimi mesti v tu- in inozemstvu.